

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetések Árszabály szerint.

A tajtékpipa, meg a füttyölő.

Ugyan ki kérdezősködött eddig arról, hogy mi lehet a londoni kardvívó és birkozó magyar csapat két világbajnokának a vallása? Bánta a tatár, ha akár buddhistának vallja is magát Weisz és Fuchs, a világbajnok. Mikor kimentek Londonba, a magyar zászló alatt büszkélkedtek; önéretüket fokozta a tudat, hogy magyarnak vallhatták magukat. A lapok úgy adták hírül az országnak az eseményt, hogy két magyar lett a világbajnok. A nevük ugyan Weisz és Fuchs, de ők magyarnak vallják magukat. No hát akkor magyarok és tapsoltunk nekik.

Vázsonyi (Weiszfeld) Vilmos, a nagyságos demokrata képviselő ur egy cikkben szives volt aztán felvilágosítani az országot, hogy Weisz és Fuchs nem is annyira töről metszett magyarok, mint inkább zsidók. Egyébként is megkapja a magáét a „fajmagyarság”, mely ime Londonban nem tudott világbajnokságot szerezni. A nagyságos demokrata képviselő ur kitanítja az egész szedett-vedett maradi és maroknyi fajmagyarságot, hogy az ő demokrata pennája többet ér gentry tajtékpipánál. A legelső két magyar ember két zsidó s a magyarság disze-virága a zsidó. Weisz és Fuchs győztek Londonban, tehát a fajmagyarságnak nincs más igazi nemes hajtása, mint a fajzsidó. Boruljunk le előttük mi fajmagyarok, fajnémetek és egyéb nem fajzsidók és hirdessük, mily boldogok vagyunk, hogy méltóztatik két zsidónak magyarnak vallania magát, akiket úgy hívnak, hogy Weisz és Fuchs.

Soha még antiszemita cikkem nem olvastam a Vázsonyiénál. Az egészen átvonul az a hang, mely képes a legbékésebb, legtürelemesebb embernek is arcába kergetni a vért; az a hang, amely az ugorka fára felkapott parvenük közös hangja; az a hang, amely nem Ezsaué, hanem a — Jakabé.

Londonban nem a magyarok győztek, hanem a — zsidók. Ez a Vázsonyi kijelentése. Mikor kimentek, akkor magyarok voltak; mire visszajönnek, már akkor zsidók. Mi pedig ünnepelejük bennük a magyar államot fenntartó zsidóságot. „A jött-ment új gentry nem hivatott arra, hogy nekünk hagyományokat hirdessen”. Így írja Vázsonyi-Weiszfeld.

Ki az a „nekünk”? Ki az a fellegi többesben beszélő „mi”? A londoni atléták? Ah, dehogya! Azok derekasan elvégezték a maguk dolgát, megérdemelték a babért és nem érdemelték meg, hogy ilyen stílusban foglalkozzanak velük és nevüket gyűlöletet hirdető cikkek témájául használják fel. Meg aztán Vázsonyinak fölötte kevés joga van az atletikához; bajos volna őt kezében karddal elképzelni. A „nekünk” alatt nem lappangnak tehát a „mi atléták”, hanem csak a „mi zsidók”.

Ime, az egy millióra tehető magyarországi zsidóságból egyszer két ember becsületet szerez a magyar névnek s arra a demokrata Vázsonyi egyszerre arisztokrata viszketeget érez s kijelenti, hogy a fajmagyar, az mind sifli, az igaz magyar a zsidó.

Miért nem irt így Vázsonyi-Weiszfeld ur azzal a másik Weisszal kapcsolatosan, a kit a napokban tartóztattak le zugbankári minőségben elkövetett csalásai miatt? Az a Weisz szintén európai hírnévre tett szert, hiszen a német főkonzul lépett sorompóba ellene és a mellett az a másik Weisz minden kétséget kizárólag zsidó. Miért nem irt akkor Vázsonyi-Weiszfeld ur vezércikkét, melyben büszkén verné mellét a „mi zsidók” nevében? Csak a „Weisz és Fuchs” cég a jó firma, a „Weisz és Weil-Loránt” már nem? Micsoda arisztokrata válogatás ez?

A Weisz és Fuchs nevek, a londoni győztesekre van még egy megjegyzésünk. A terézvárosi bukott pártvezér kissé korán foglalta le őket a maga fajtája részére, mielőtt még a keresztlevelüket megnézte volna. Az Alkotmány szerint a londoni magyar győzők mind, mind keresztények. Fajzsidók kivonultak fajmagyarokkal együtt vagy másfél száz, olvasható is a nevük a — lemaradtak közt.

Vagyis megesett esetleg a jeles demokrata fiskálissal az a kis tréfa, hogy egyszer talált két magyar fajzsidót, a kivel dicsekedni akart s azokról is kederült, hogy keresztények.

De akár zsidók, akár nem zsidók ezek a győztes atléták, a Vázsonyi-Weiszfeld-féle cikkekből kiáradó parvenü gőg illatának és felekezeti gyűlöletének ehhez semmi köze. Kitűnően írja Vázsonyi, valóban van egy „szaporán tenyésző, új gyűlölködő szekta”,

mely örökké a faji leszármazást kutatja. Amely előtt a kultúra, a haladás, a műveltség — a Lipótvárosban kezdődik és végződik. Amely minden alkalommal magasztalja mindent, ami zsidó és gyaláz mindent, ami magyar. Amelyből kikerül — idézzük ismét Vázsonyit — a „jöttment új gentry”. A melyhez még a magyarsághoz simuló, hazafias zsidóságnak nincs semmi köze. Ez az a stréber héber hadsereg, mely most is éktelen trombitálással akarja bevenni a várat: az egész magyar közéletet s hatalom és vagyonszerző dühében nem ismer határt. Ez a csoport piszkálja örökké a felekezeti kérdéseket, ez hirdeti gyűlöletet, ez hint konkolyt, ez akar terrorizmussal leszorítani minden mást, hogy aztán egyedül maradván, a zavarosban csinálhasson kitűnő üzleteket. Erre a csoportra azonban ismét csak Vázsonyiból idézzük: „Nincs arra hivatossága, hogy nekünk hagyományokat hirdessen és hazafiassági egyedáruságot üzzön.”

A tajtékpipája, az agarai révén még senki sem lett magyar; de a füttyölője és a nyelvöltögetései révén sem.

Dr. Krüger Aladár.

Amerikai levél.

A Szentszék és az Egyesült Államok és Canada katolikusága.

Msgr. Bonaventure Cheretti, a washingtoni pápai nagykövetség tanácsosa, megerősítette a Rómából érkezett azon kábelsürgönyök valóságát, melyek szerint a Szentszék az Egyesült Államokat, Nagy Britanniát, Írországot, Hollandiát és Canadát kivette a hitterjesztési terület fennhatósága alól és ez által az országok megszüntek misszióterületek lenni.

Msgr. Cheretti kijelentette, hogy az újítás nagy személyi változásokkal fog járni. Mióta a katolikus vallás meggyökeresedett az Egyesült Államokban, egész a mostani időkig, mindig tekintettel voltak a misszió templomok azokra az elvekre, melyeket a Vatikán vallott hitéleti és politikai kérdésekben. A kongregáció propaganda állandó felügyelete alatt állottak a misszió templomok, mely Rómában mintegy 16–18 biborokból áll.

Idáig e kongregáció útján állottak az Egyesült Államok papjai a Szentszékkel összeköttetésben. Az amerikai érsekeket, püspököket ennek a kongregációnak előterjesztésére nevezte ki a pápa. — Mostantól kezdve az amerikai klérus egyenes összeköttetésben fog állani a Vatikán washingtoni nagykövetségével, vagyis ugyanaz lesz a helyzet, mint Franciaországban, Spanyolországban, Ausztriában vagy Magyarországon. Az új intéz-

kedés egyszerűsíteni fogja a püspökök és más magasabb papi méltóságok kinevezését. A jelöltek nevei ugyanis nem kerülnek először a kongregáció propaganda elé, hanem a washingtoni pápai nagykövét a jelöltek neveit fogja küldeni egyenesen a Szentszék irodájába. A misszióterületek megszüntetése a katolicizmus megerősödését igazolja az Egyesült Államokban és Canadában is.

A szociálisták elnökjelölése.

A szociálisták New-Yorkban tartották meg, elnökjelölő gyűlést. A szociálista munkáspárt programját hosszú vita után megállapították s azután megejtették a jelöltek megválasztását. Az Egyesült Államok elnökévé Martin Prestont jelölték Nevada államból, alelnökké Donald Munrot Virginiából.

Preston — amint azt a jelölő beszéd különösen hangsúlyozza — egy becsületes, de nem szakmunkás s pillanatnyilag a Gold-fied-i fegyházban van elzárva, ahol egy étkész-tulajdonos meggyilkolása miatt 25 évi fegyházbüntetését kell leülnie.

Persze a szociálisták azt hiszik, hogy ezzel világraszóló élcet faragtak. S ebben is tévednek. Akik vallásukat és hazájukat megtagadják — minden élcet félretéve a legkomolyabban oda jutnak, hogy a rablógylkosságot tekintsék a legnemesebb munkának s a rablógylkóst nyíltan is elismerjék soraikban a legérdemesebbnek.

Keresztény munkások! Így fest a nemzetközi szociálisták ítélete önmaguk felett.

Politika.

Bryan-t harmadszor jelölték az Egyesült Államok polgárai az elnökségre. Pár hónappal ezelőtt a keleti államok Bryan ellenes sajtója ennek még a lehetőségét is megtagadta. Ma már nem kérdés tárgya, s a deuveri konvenció teljesen Bryan befolyása alatt áll. 1896-ban a konvenciót hatalmas beszédével egy csapásra meghódította s a választási küzdelem alatt oly munkát végzett, hogy bár a zászlót nem vitte győzelemre, a demokrata polgárság szeretetét oly mérvben megnyerte, hogy 1900-ban a legnagyobb ellenségei sem merték jelölését mellőzni.

Csak a legutóbbi választás előtt St. Louisban mertek új jelölt ajánlásával előállni. Sikerült is megakadályozni harmadszori jelölését, de a választás eredménye azt mutatta, hogy Bryan esélyei jobbak lettek volna.

Annyi bizonyos, hogy a republikánus párt s a pénzhatalmasságok Bryant tekintik a legveszélyesebb ellenségüknek. S Bryan erejét mi sem igazolja jobban, mint az a csaknem egyhangú lelkesedés, mellyel a demokrata párt az ő személyéhez ragaszkodik.

Az uralkodó republikánus párt jelöltjét — Taft-ot — is nagy lelkesedéssel jelölték Chicagóban, de nem szabad feledni, hogy az ottani közvéleményre teljes súlyával és hatalmával reánehazodik az ugynevezett hivatalos hatalom.

A republikánusok persze Bryan lekicsinylésével azzal nyugtatják meg a közvéleményt, hogy a már kétszer megbukott jelölt újabb jelölésével a demokrata párt sorsa már előre meg van pecsételve. De azért jelölésének most már biztos hire egyszerre elrabolta minden nyugalmukat, mert eddigi győzelmek dacára nem felelték meg el Bryan erejét, s ma még valóban nem tudják, sikerül-e azt a nagykaliberű államférfiut harmadszor is legyőzniük.

Az ország helyzete ma nem kedvez nekik. Roosevelt sem volt képes teljesen féken tartani a párt elhatalmasodását. S ezt az Egyesült Államok polgársága nem látta szívesen.

Ily politikai viszonyok közt a demokrata párt, élén Bryannal, valóban nem reménytelenül tekint a jövőbe; s a bizalom csak növelni fogja erejét.

A jelen emberei: Taft a republikánus és Bryan a demokrata.

Közgazdaság.

A Pittsburg és környékén levő acélgyárak felvették az üzemet és így közel ötvézezer ember kapott munkát. A Johnstowni „Cambria Steel Works“ is megnyitotta kapuit és itt is pár ezer ember kapott munkát. Az egész Egyesült Államokban lassan bár, de javul a helyzet.

Kilkenny, Minn. 1909. július 18-án.

Rickert Ernő,
papnövendék.

Hogyan kell ezután a húst árulni.

Megirjuk mihez tartás végett a hús elárúsításra vonatkozó kormányrendelet főbb intézkedéseit, melyek augusztus elsején Szabadkán is életbe lépnek:

Vidékről magán felek saját élelmezésükre öt kilógramig terjedő nyers húst egészségügyi vizsgálat nélkül is hozhatnak be, ha azt előzetesen a fogyasztási adóhivatalban bejelentik és az ezután esedékes állami fogyasztási adót és községi pótlékot megfizetik.

Vagdalt összeaprított friss hús behozatala tilos.

A mészárszékek és hentes-üzletek falai és talaja a 60 nap alatt vízhatlan és könnyen mosható anyagból készítenők el.

A húst felfújni nem szabad, a tüdőt pedig csak tiszta fujatóval lehet felfújni. A húst mindig tiszta hűvös és száraz helyen kell tartani, azt a mészárszék elé az utcára kiakasztani, vagy másként pornak, piszoknak kitenni nem szabad.

Mészárszékben kutyát tartani tilos.

Mészárosok, hentesek, borju, sertés és birkahus kimérők kötelesek üzletükben a hús árait egyes állatfajok és testrészek, illetőleg leves husok és pecsenye husok különfélesége szerint is külön és célra szolgáló táblán szembe öltő helyen kiírni.

Kiírandó tehát ezen táblán, hogy az ökor, tehén, borju, sertés és juh hús kilógramonként figyelembe véve az egyes testrészeket illetve a leves husok és pecsenye husok különféleségeit is — mennyibe kerül.

Hús gyanánt csak husrészek s a hushoz levő attól elválaszthatatlan csontok árusíthatók. A hústól elválasztható csontoknak nevezetesen fej és lábszár csontoknak, továbbá a belső és egyéb kevésbé élvezhető részeknek, mint pacal, vese, máj, tüdő, lép, szív és tőgynek hussulyba való számítása vagyis a hushoz nyomatóként való adása tilos.

Ezen részeknek csak külön minőségként való elárúsítása van megengedve. Velő, valamint kisebb állatok veséje csak külön és célra szolgáló tányéron árusítható.

Borjuhusként rendszerint csak négy hét és két hónap közötti állat hús mérhető ki. A két hónapos kort túlhaladott, de hat hónapnál még nem idősebb marha hús is borjuhusként mérhető ki, ha az állat kizárólag tejfel táplálkozott.

Növendékmárhanak tekinthető az állat két hónapos korától illetőleg elválasztásától mindaddig míg teljes fejlettségét el nem éri, vagyis nyugoti szarvasmarha két éves, — magyar fajta három éves koráig. Az ilyen koru marha hús csak mint növendék marha hús árusítható külön mészárszékben, ahol ezzel együtt még csak bivaly hús mérhető ki.

Az ilyen mészárszéken kívül „Növendékmárhahús“ illetőleg „Bivaly hús“ felirattal látandók el és ott másféle húst árusítani nem szabad.

Herék, hüvely, méh és egyéb hulladékok hús gyanánt nem árusíthatók sem pedig közfogyasztásra szánt élelmi cikkek, husneműek, hustermékek készítéséhez fel nem használhatók.

Ne járjunk olyan sörccsarnokokba, vendéglőkbe és kávéházakba, hol a BÁCSCAI NAPLÓT nem találjuk.

Gazdák figyelmébe.

— Kincstári vetőmag a gazdáknak. —

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy a mezőhegyesi és a többi ménésbirtokok egyébb terménykészletéből az erre alkalmas minőségű magvak az alábbi feltételek mellett vetőmagul mindazoknak a gazdáknak kiadassanak, akik ez iránt birtokok igazgatóságaikhoz fordulnak.

Az egyes termények csak készpénz fizetés mellett engedtetnek át. Az eladási ár Mezőhegyesre nézve a budapesti tőzsdén jegyzett árak szerint állapították meg oly módon, hogy az elszállítás megelőző napon jegyzett árakból szállítási költségre Mezőhegyesen 100 fillér métermázsánként levonatik, az ily módon megállapított árhoz azonban, mivel jól megrostált vetőmag engedtetik át, midegyik birtokon métermázsánként 2 korona hozzászámítottatik.

Egy gazdának egy és ugyanazon gabonanemből 100 métermázsáig terjedő engedtetik át. A vásárolt vetőmag kizárólag csak vetésre használható, ezért a megrendelő gazda kívánatra — a megrendelés teljesítése előtt, — hiteles községi bizonyítvánnyal igazolni tartozik, hogy a megrendelt vetőmagra tényleg szükség van.

A szállítást a legközelebbi vasuti állomásra mindegyik birtok ingyen, illetve költségfelszámítás nélkül teljesíti, a vasuti szállítási költségeket a megrendelő fél viseli.

A szükségelt vetőmagra előjegyzéseket is kérhetnek a gazdák az említett uradalmak igazgatóitól és pedig őszi gabonára folyó évi október 1-ig, tavaszira pedig folyó évi december végéig.

Minden előjegyzetett vetőmag métermázsájáért egy korona előlegül fizetendő.

HIREK.

— **Keresztényszociálista szervezkedés.** Temesvárott a keresztényszociálista szervezkedés érdekében szombaton előértekezletet tartottak a katolikus legényegylet helyiségeiben. Szaláncy Andor az „Igaz Szó“ szerkesztője ismertette a keresztényszociálisták programját és szembeállította a szociáldemokraták programjával. Felszólítja Temesvár munkásnépét, hogy felekezeti különbség nélkül csatlakozzék a keresztény szociálistákhoz. Schreiner József budapesti kiküldött a szociáldemokraták terrorizmusa ellen kelt ki s felhívására az értekezlet kimondotta a temesvári keresztényszociálista egyesület megalakulását.

— **Lelkigyakorlatok Kalocsán.** Mult számunkban megjelent híreket a következőkben egészítjük ki: Ez évben is, mint mult években, szépen összegyűltek a kalocsai egyházmegye tanítói, hogy lelki üdvük erősítésére a megszentelő malaszt kegyelmét kérjék Jézus szentséges szívéből. Julius hó 27, 28, 29 és 30-án tartatott meg, 41 hallgató jelenlétében, főt. Kerling atya vezetésével. A tanítói kar ez ideig Érsek urunk vendége volt. Résztvevők: Tóth Jenő Gara, Povischil Károly Gara, Iván János Drágszél, Eichinger Adám Bács, König György Szépliget, Potzta Ferenc Kalocsa, Ujhelyi Géza Baja, Kellner János Baja, Gajdosy Győző Fajs, Igert Antal Békéscsaba, Vidákovics Benedek Baja, Molnár Vendel Szakmár, Fehér György Alsóerek, Greiner Gyula Madaras, Bagó Antal Mélykut, Markó János Mélykut, Bicskey Péter Dávod, Vass Péter Szépliget, Zsótér József Csurog, Králl Károly Szépliget, Domosvay József Borócz, Rubind József Borócz, Gergely Lajos Kalocsa, Magossy Kálmán Csantavér, Gaál Odön Kalocsa, Hammer Ferenc Kalocsa, Gálík Károly Kelebia, Steinhardt Ferenc Mohol, Vukmanov Linekov János Gara, Schlachhammer Károly Bácsbokod, Bertics József Vaskut, Antóni János Keczel, Kegler Pál Kalocsa, Klossy Péter, Kalocsa, Takács Elek Topolya, Dobos Lajos Dunapataj, Dobos Dezső Budapest, Gajdosi Jenő Fajs, Eichlinger Márton Hajós, Balaton József Császártöltés, Gáspár Dezső Csantavér.

— **Szövetkezeti mészárszék Bajmokon.** Amint tudósítónk írja, Bajmokon is védekeznek a husdrágaság ellen. Szövetkezetet alakítottak hat koronás részjegyekkel, s a vágással és kiméréssel iparjoggal bíró mészárosot bízták meg. Az egyik régi mészáros fitymálva beszélt csak az új vállalatról, de hát a szövetkezet majd megmutatja, hogy nem úgy lesz, mint régen volt. A kimérő mészáros fedezi a költségeket, kap minden kiló kimért hus után két fillért s övé a bőr, a bél és az állás. Vasárnap nyílik meg az alsó végen a szövetkezeti mészárszék, s az eredménynek megfelelően aztán a felső végen is hasonló mészárszéket szándékoznak szervezni. Szabadka is példát vehetne esetleg a Bajmokiaktól.

— **Nagy tűz Apatinban.** Oriási tűz pusztított ma Apatinban, mely az egész község lakosságát izgalomban tartja. Kiefer és Bauer gazdák hét kazal buzája, összesen 1200 kereszt esett a lángok martalékává. A kár 25—30000 korona, s a szerencsétlenséget csak növeli az a körülmény, hogy a leégett gabona nagyobbra bízva nem volt. A kisebb rész, amely Kiefer tulajdonát képezte volt csak biztosítva. Az apatini tűzoltóság kivonult, óriási munkát fejtett ki, de a nagyfűst, különösen pedig a vízhiány akadályozta az önfeláldozással dolgozó derék tűzoltók munkáját.

— **A Kölcsei-utcai aszfaltjárda.** Az egyik törvényhatósági bizottsági közgyűlésen elhatározták, hogy a Kölcsey-utca aszfaltját létesítsék. Az utca lakosságának egy része, magára nézve sérelmesnek találva ezt a határozatot, megfelelőbbé. A belügyminiszter azonban a felelősséget elutasította, amit ma érkezett leiratában közöl a város közönségével. A Kölcsey-utca tehát mégis kap aszfaltját.

— **Rendőri kinevezések.** Biró Károly dr., polgármester, a következő rendőri kinevezéseket írta alá. A városi rendőrségnél üresedésben lévő és egyenként 800 kor. évi fizetés és megfelelő egyenruházattal javadalmazott 3 gyalogrendőrszakaszvezetői állásra Bukvits Alajos és Szárics Márk tb. szakaszvezető, I. oszt. rendőrök; és Kiss József I. oszt. rendőrt; az így megüresedő és a már üresedésben lévő és egyenként 750 kor. évi fizetés és megfelelő egyenruházattal javadalmazott I. oszt. gyalogrendőri állásra Bulovics Szilveszter, Gruncsics István, Horváth Cinger József, Karip János, Kőszegi Károly és Malagurszky Márk II. oszt. rendőrök; egyenként 650 kor. évi fizetés és megfelelő egyenruházattal javadalmazott II. oszt. gyalogrendőri állásra Bacics Palkovics Ernő, Benka Mihály, Jónás János, Lulics Tamás, Molnár Mejjes Antal, Sábics István, Simits Jenő, Szárics Dániel és Tikvicki Béla próbarendőrök; Ivits István és Kopilovits Antal szabadkai III. kör, Sárkits Lázár Sándorkülvárosi és Simits Antal keletbéli lakosokat; egyenként 750 kor. évi fizetés, 300 kor. lótarthatási átalány és megfelelő egyenruházattal javadalmazott I. oszt. lovasrendőri állásra Csóvits János, Lenovai Mátyás és Kajzer Mihály II. oszt. lovasrendőrök és Gabrits József I. oszt. gyalogrendőrt; egyenként 650 kor. évi fizetés, 300 kor. lótarthatási átalány és megfelelő egyenruházattal javadalmazott II. oszt. lovasrendőri állásra Milánkovits János, Rogana Máté, Szines Albert és Zemkó Antal próbarendőrök; — egyenként 625 kor. évi fizetés és megfelelő egyenruházattal javadalmazott 2 belterületi kézbesítői állásra Vukmanov Simókov Jakab II. oszt. gyalogrendőrt és Boits Mladen próbarendőrt f. évi augusztus hó 1-től kezdődő hatállyal kinevezem. Kinevezem végül Balázs Piri Adám, Csupák Albert és Petkovits János I. oszt. gyalogrendőrök, valamint Balázs Piri Félix I. oszt. lovasrendőrt jelenlegi állásaikban tb. szakaszvezetőkké.

— **Érettségi vizsgálat.** A javító érettségi vizsgálat f. é. szeptember hó 9-én lesz a szegedi állami főgimnáziumban. Az erre utasított ifjaknak érettségi bizonyítványuk beküldése mellett augusztus 10-ig kell az áll. főgimnázium igazgatóságánál jelentkezniük.

— **Vásártartási engedély.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter megegyezte, hogy Gara községben a minden pénteken tartatni szokott hetivásárok ezentúl állandóan sertés- és juhfelhajtással egybekötve tartassanak meg.

— **Összedőlt épület.** Zentáról írják: Tegnapelőtt délután Czabafi Flóriánnak a Szép utca sarkán levő háza, nagy robajjal összeroskadt. Szerencsére abban a pillanatban a környéken senkisésem volt s így szerencsétlenség nem történt.

— **A futaki r. kath. templomban felállított új orgona felülvizsgálása és átadása alkalmából felvett jegyzőkönyv örömmel konstatálja, hogy mestere a kor minden technikáját és vívmányát alkalmazta benne és kiemeli a szebbnél-szebb modulációk gazdag kincséből, az összhang hatalmas hangját, felsőleges akkordjait és hatalmas erejét, mellyel a nagy gótstílyú templomot teljesen betölti, és elismeri, hogy Rieger Ottó orgonagyáros olyan művet nyújtott, melyhez hasonló kevés van az Alföldön. — Ez alkalommal felemlítjük, hogy ugyancsak Rieger Ottó előnyösen ismert orgonagyáros építette a budavári Mátyás templom részére az O-Fel-sége által adományozott 80 változatú hatalmas orgonát is, mely ez időszert a főváros legnagyobb orgonája lesz, továbbá a Budapest Terézvárosi templom részére 40 változatú, az Orőkimádás templom részére 20 változatú s még számos más orgonák építésével van megbízva.**

— **Elrabolt postabélyegek.** A Gerjén (Tolna megye) postahivatalnak folyó évi május hó 17-re virradóra történt kirablása alkalmával ellopott postai frankójegyekből nagyobb összegértékű még nem került elő. Miután valószínű, hogy az ismeretlen tettes a frankójegyeknek magánaton való értékesítését megkísérli, felhívjuk a közönség figyelmét, hogy ha valamely magánember kínálna ilyeneket megvételre, az illetőt a rendőrségnél jelentse fel.

— **Életunt iparos.** Fontányi József 45 éves adai kalapos iparos e hó 24-én reggel 8 óra tájban, amikor felesége és egyetlen leánya eltávoztak hazulról, egy vékony ruhaszárító kötélen a kamrájában felakasztotta magát.

— **A vucsidoli asszonyháború.** Szomorú végű asszonyháborúnak színhelye volt ma Vucsidol. Két szomszédasszony Kopunovics Jánosné és Kulics Jánosné, jószokás szerint összekülömböztek. Ez egyszer azonban az asszonyi nyelvek nem bírtak egymással. Kulics Jánosné tehát hathatósabb fegyvert keresett. Minthogy hamarjában mást nem talált, lekapta a tüzhelyen egy fazékban forró vizet és azzal öntötte arcul ellenfelét, Kopunovics Jánosné. Egyelőre Kulicsné maradt ugyan győztes, de Kopunovicsné súlyos sebeivel a rendőrséget hívta segítségül. Ez, meg a büntető bíróság kosszoruzza tehát be a háborút.

Ismerőseink körében terjesztjük a „BÁCSKAI NAPLÓT.”

Megvadult lovak.

Ismét Halbrohr Adolf kocsijával történt szerencsétlenség, amiért azonban most sem kocsist, sem tulajdonost nem lehet okolni. A szerencsétlenségnek Sebők János, kocsis lett az áldozata.

A fogat, melyben a hátsó üléseken a tulajdonos Halbrohr Adolf is ült, a Damjanich és Bercsényi-utca keresztezéséhez ért. Itt a lovak valamitől megbokrosodva, vészett vágatással ragadták magukkal a könnyű fogatot.

A kocsis minden erejét megfeszítette, hogy a fékevesztett lovakat megállítsa. De hasztalanul erőlködött. Erőlködésének ő maga lett az áldozata. A vadul száguldó lovak őt is lerántották a bakról. A szerencsétlen ember a lovak közé bukott s ezek rajta keresztül száguldtak tovább. Sebők János eszméletlen állapotban hevert a földön.

A szerencsétlen embert egyesek körülállták, mások a mentőkért szaladtak, akik a súlyosan sebesültet a közkörházba szállították. Az arc össze volt verve, ezenkívül belső sérüléseket is szenvedett. Magának a gazdának az ijedségen kívül egyéb baja nem történt.

!!!ADÓSOK, HITELEZŐK!!!

Most jelent meg az új végrehajtási törvény ismertetője.

Ára 40 fillér.

Kapható: HEUMANN MÓR könyvkereskedésében SZABADKÁN.

REGÉNY.

KLEOPATRA.

— Oh, házasulandó! Elfojtott nevetés szaladt végig a fiatal tisztek sorain, s néhány kisasszony is kacagni merészkedett. De ezek, az udvarhölgy köhüntésére elpirultak, színeltek, hogy nem kacagnak, s csakugyan komoly arcot is öltöttek.

— De nincs mit nevetni, kezdé újra Kamuczint a legkomolyabb arckifejezéssel. Nő-e vagy nem?

A férfiak ismét nevetni kezdtek, a kisasszonyok azonban ez alkalommal már tartózkodtak. Szórakozottan nézegették ékszerüket, vagy ruháik ráncait.

— Nem nő, tehát legényember, tehát házasulandó. Oh, Kleopatra kisasszony, mindent értek már, ez az én versenytársam; ez utasítja vissza önnel gyenge hódolatomat.

Kamuczint, hogy Kleopatrával fölntartassa az érintkezést, a meg nem hallgatott, a reménytelen szerelmes szerepére vállalkozott, amelybe néha való lelkésedést is oltott. Nagy meglepetésére Kleopatra, ahelyett, hogy mint rendesen, valami tréfás megjegyzéssel felelt volna, összeráncolta homlokát és hallgatott:

— Visszatetszést keltettem? kérdé tőle a hozzálépő fiatal ember.

— Vannak tréfák, melyeket illetlennek tartok felelte Baktóf kisasszony.

— Bah, a gróf különbekt látott már. Es hát mit bánt az némely nő, hogy a gróf oly tökéletesen rut. oly tökéletesen nevetésges, hiszen másképen kitüntetéssel, gazdagsággal, és hozzá még erényekkel is kérkedhetik.

Kleopatra nem pirult, hanem sápadt, ami nála a harag jele volt.

— On nem okos, Kamuczint ur, saját hibája révén csinál magának ellenségeket, s még csodálkozik is, hogy ellenségei vannak. Hagyja békében ezt az öreget.

— Szívesen! felelte gondtalanul tiszt. De azt csak elismeri, hogy nagyon csunya.

— De derék ember, válaszolt Kleopatra eléggé hangosan.

A többiek mögöjük lopózkodtak, mert ha Kamuczint valakivel társalgott, mindig szórakozásra számítottak. Kleopatra feleletét többen meghallották.

— Kicsoda? kérdé.

— Gróf Neutof, tábornok, felelte, szinte tüntetőleg Kleopatra.

A tábornok senkit sem érdekelt és nem is foglalkoztak tovább vele.

Kamuczint néhány napig tanakodott azon, mi készíthette a szép lányt arra, hogy oly élénken pártfogolja a derék öreget, ezt a vidéki aggastyán hadfit, akit oly ritkán láttak Pétervárott. Nem talált elfogadható okot. Ezután azt kérdezte, mért jött az udvarba a tábornok, aki évek óta nem hagyta már el a Tver kormányzóságban fekvő gyönyörű uradalmát. Boris nagyherceg kérte öreg barátját, I. Sándor fegyvertársát, hogy látogassa meg. Valami politika bizonyosan rejlett e kegy mögött, de hát ez a külpolitika Kamuczint nem érdekelte. Néhány pillanatig még tanakodott, s aztán szétverte gondolatait az aforizmával: Az asszonyoknak nem kell ok, hogy cselekedjenek. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

B. K. Levelét vatták, és örülünk, hogy a zsidó hetikronika és Leszámolás című cikk igazságaival mindenben egyet ért. Azt hiszük azonban, hogy levelét nem szánta a nyilvánosság elé.

A SZABADKAI MŰPÁRTOLÓK KÖRÉNEK

1908 augusztus hó 2-án, este 8 órakor

a katolikus legényegylet dísztermében

tartandó

MŰKEDVELŐI ELŐADÁSA.

Szinre kerül:

Tündérlak Magyarhonban.

Énekes színmű, két felvonásban. Irta: Szigligeti Ede.

Rendező Majláth Antal; karnagy Kovács Kornél tiztagu műkedvelő zenekarral. Sugó: Uj Ferenc; ügyelő: Bor Árpád. Pénztárnok: Vukovics József.

Személyek:

474-6-4

Tábornok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Majláth Antal
Ferenc	} fiai	—	—	—	—	—	—	—	—	Vass Gyula
Lajos		—	—	—	—	—	—	—	—	Szuvasics Károly
Laura	} gyámleányai	—	—	—	—	—	—	—	—	Kovács Margitka
Etel		—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gyuri, közhuszár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mansfeld Dániel
Marsa, kísérője	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Pietsch Ferencné
Öreg bíró	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Fibik Imre
Kis bíró	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Romics Vince
Kántor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Antal Kálmán
Esküdt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Szalay József
Esküdtné	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deák Mariska
Pór	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Valihora Kálmán
Pórnő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Vojnics Margit
Ádám, inas	} tábornoknál	—	—	—	—	—	—	—	—	Limperger Lőrinc
Szobalány		—	—	—	—	—	—	—	—	—
Birka Erzsé	} kis lányok	—	—	—	—	—	—	—	—	Völgyi Aranka
Pelyva Kati		—	—	—	—	—	—	—	—	—

A második felvonásban előforduló táncokat lejti: Matróztánc: Schmidt Erzsike, Rizsányi Erzsike, Kalocsa Mariska, Gönczy Matild. Csikóstánc: Kierst Ilonka, kake-walke: Mihályka Rózsika és Hubay Margitka. Oláh táncot lejti a négyéves Kiss Annuska. A táncokat betanította Gruber Ferenc táncitanító.

A második felvonásban betétet énekel Moravcsik Sándor.

A darabban még szerepelnek: nők: Csifári Ella, Kampós Juliska, Hornyák Terike, Vojnics Piroška, Varga Etelka, Hauptmann Iduska, Tumbász Margitka, Kovács Mariska, Lapos Katica, Varga Józsefné, Tasy Gizella, Osztrogonác Ilonka; férfiak: Hadnagy Géza, Seress Gyula, Vukovics Géza, Deák Jenő.

Figyelmeztetjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy a világhírű eredeti

SINGER varrógépek

csak a cégünkkel ellátott saját gyári raktárainkban kaphatók minden nagyobb városban.

○ Határozott gyári árak részletfizetésre. ○

Singer Co.

varrógép-részvénytársaság

Szabadka, 470-5-5

== Hus-piac, Deák-utca és Teréz-tér sarkán. ==

Tisztességes képviselők és pénzbeszedők vidékre felvételnek.

A városi tűzoltó laktanyával szemben 446-30-27

SAROK TELEK

szabad kézből

ELADÓ.

Bővebb értesítést IV. kör, Juranics-utca 233. szám alatt.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz lapunk kiadóhivatala.

Láb-, kéz-, hónalj-

Izzadás ellen

Artalmatlan, gyorsan hat, feltűnő eredmény, büzt mulaszt, feldörzsölést megszüntet és megakadályoz, könnyű száraz járást biztosít.

Egy nagy tégely I kor. Egy kis tégely 60 fillér.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefon, szám 371. Legelőbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papirkereskedő. Szabadka, I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsé

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasúti indóházzal szemben).

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

Kapható: Ifj. Illés Antal gyógyszerárában Szabadkán.

416-48

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyoradójában.

Reform-kenőcs.